

Voorbereidend
Beroeps
Onderwijs

Middelbaar
Algemeen
Voortgezet
Onderwijs

Vragenboekje

Dit examen bestaat uit 35 vragen en een samenvattingsopdracht. Voor elk vraagnummer is aangegeven hoeveel punten met een goed antwoord behaald kunnen worden.

Geef niet meer antwoorden (redenen, voorbeelden e.d.) dan er worden gevraagd. Als er bijvoorbeeld twee redenen worden gevraagd en je geeft meer dan twee redenen, worden alleen de eerste twee in de beoordeling meegeteld.

Tekst 1 Oorden van illusies

- 1p **1** ■ Hoe wordt de tekst in alinea 1 ingeleid?
Door
- A de aanleiding te noemen voor het schrijven van de tekst.
  - B een belangrijke deskundige voor te stellen.
  - C een voorbeeld te geven bij het centrale onderwerp van de tekst.
  - D vooraf een korte samenvatting van de tekst te geven.
- 1p **2** □ Citeer een zin uit alinea 5 waarin de oorzaak wordt genoemd van de 'verzachting' van de economie.
- 1p **3** ■ Wat is het verband tussen alinea 6 en 7?
- A Alinea 6 en 7 vormen een opsomming.
  - B Alinea 6 en 7 vormen een tegenstelling.
  - C In alinea 6 staan oorzaken voor het gevolg in alinea 7.
  - D In alinea 6 staat een bewering en in 7 een bijbehorend voorbeeld.
- 1p **4** ■ Hoe sluit de tekst met alinea 10 af?
In alinea 10 wordt vooral
- A een advies uitgebracht.
  - B een nieuw gezichtspunt toegevoegd.
  - C een oplossing aangedragen.
  - D een samenvatting gegeven.
- Na de inleiding kunnen we de tekst verdelen in 5 stukken.
- 1 Aantrekkelijkheid van nageemaakte omgevingen.
  - 2 Verschuiving van behoeften: fantasie en nieuwe belevingen.
  - 3 Slimme beïnvloeding van de bezoekers.
  - 4 Verrassend mengsel van echt en namaak.
  - 5 Houding van het publiek.
- 1p **5** ■ Bij welke alinea begint deel 2 *Verschuiving van behoeften: fantasie en nieuwe belevingen*?
- A Alinea 3.
  - B Alinea 4.
  - C Alinea 5.
  - D Alinea 6.
- 1p **6** ■ Bij welke alinea begint deel 3 *Slimme beïnvloeding van de bezoekers*?
- A Alinea 4.
  - B Alinea 5.
  - C Alinea 6.
  - D Alinea 7.
- 1p **7** ■ Bij welke alinea begint deel 4 *Verrassend mengsel van echt en namaak*?
- A Alinea 6.
  - B Alinea 7.
  - C Alinea 8.
  - D Alinea 9.
- 1p **8** ■ Bij welke alinea begint deel 5 *Houding van het publiek*?
- A Alinea 7.
  - B Alinea 8.
  - C Alinea 9.
  - D Alinea 10.

- De titel van de tekst luidt *Oorden van illusies*.
- 1p 9 ■ Wat bedoelt de schrijver met deze titel?
- A Fantasieën die door reclamemensen zijn opgeroepen.
  - B Grote uitgaanscentra waar kinderen en volwassenen hun gang kunnen gaan.
  - C Plaatsen waar echt en namaak onopvallend in elkaar overgaan.
  - D Pretparken waar je je fantasie kunt uitleven.
- 1p 10 ■ Welke zin geeft de hoofdgedachte van de tekst *Oorden van illusies* het beste weer?
- A Moderne mensen ervaren de nieuwste projecten waarbij handig wordt ingespeeld op de behoefte aan dromen, illusies en nieuwe ervaringen, niet als namaak.
  - B Moderne mensen zijn wel erg individualistisch ingesteld, maar laten zich toch beïnvloeden door grote bedrijven en bekende merken.
  - C Ondernemingen maken gebruik van onderzoek en wetenschap om de gemoedstoestand van hun klanten te beïnvloeden.
  - D Ondernemingen spelen met succes in op de behoeften van mensen aan dromen, illusies en nieuwe ervaringen, waarbij nep en echt soms op zonderlinge wijze worden gecombineerd.

Een schrijver van een artikel kan gebruikmaken van:

- 1 feiten;
- 2 een eigen mening;
- 3 meningen van anderen.

- 1p 11 ■ De schrijver van dit artikel maakt gebruik van:
- A 1 en 2.
  - B 1 en 3.
  - C 2 en 3.
  - D 1, 2 en 3.

Een schrijver kan verschillende schrijfdoelen hebben.

Hij wil bijvoorbeeld:

- 1 informeren;
- 2 overtuigen;
- 3 amuseren;
- 4 tot handelen aansporen.

- 1p 12 ■ Wat wil de schrijver met deze tekst?
- A Alleen 1.
  - B Alleen 2.
  - C 1 en 3.
  - D 2 en 4.

Tekst 2 Overleven of surviven

De tekst *Overleven of surviven* kan als volgt onderverdeeld worden:

- 1 De populariteit van het Engels in Nederland.
- 2 Verklaringen voor de populariteit van het Engels.
- 3 Engels, goed voor de verkoop.
- 4 Verengelsing in reclame onderzocht.
- 5 Vraagtekens bij het gebruik van het Engels.

- 1p 13 ■ Met welke alinea begint deel 3 *Engels, goed voor de verkoop*?
- A Alinea 5.
  - B Alinea 6.
  - C Alinea 7.
  - D Alinea 8.

- 1p **14** ■ Met welke alinea begint deel 4 *Verengelsing in reclame onderzocht?*
- A Alinea 6.
  - B Alinea 7.
  - C Alinea 8.
  - D Alinea 9.
- 1p **15** ■ Met welke alinea begint deel 5 *Vraagtekens bij het gebruik van het Engels?*
- A Alinea 8.
  - B Alinea 9.
  - C Alinea 10.
  - D Alinea 11.
- 2p **16** □ Nederlanders hebben het Engels omarmd. (zie alinea 3)
Zeg met eigen woorden op welke manier Radio Veronica (zie alinea 6) daarbij een belangrijke rol heeft gespeeld.
Gebruik maximaal 15 woorden.
- 1p **17** ■ Wat is het verband tussen alinea 8 en 9?
- A In alinea 9 staat een conclusie bij alinea 8.
  - B In alinea 9 staat een verklaring voor het gestelde in alinea 8.
  - C In alinea 9 staat nadere uitleg van alinea 8.
  - D In alinea 9 wordt het gestelde in alinea 8 in twijfel getrokken.
- 1p **18** ■ Wat is het verband tussen alinea 10 en 11?
- A In alinea 11 staat een oordeel over het gestelde in alinea 10.
  - B In alinea 11 wordt het gevolg van alinea 10 genoemd.
  - C Ze vormen samen een opsomming.
  - D Ze vormen samen een tegenstelling.
- 1p **19** ■ Wat is de functie van alinea 1?
In alinea 1
- A worden enkele opvallende uitspraken gedaan over het centrale thema.
  - B wordt de aandacht getrokken door een pakkend verhaaltje.
  - C wordt een samenvatting vooraf gegeven.
  - D wordt een voor de tekst belangrijke vraag gesteld.
- 1p **20** ■ Wat is de functie van alinea 11?
In alinea 11 wordt
- A een conclusie getrokken.
  - B een toekomstverwachting uitgesproken.
  - C een vraag gesteld.
  - D een waarschuwing gegeven.
- 1p **21** ■ Wat is de hoofdgedachte van deze tekst?
- A De populariteit van het Engels, die al dateert van de jaren zestig, is vooral zo gegroeid, doordat het zo goed is voor het imago van een product of voor het onderstrepen van het belang van een bepaalde gebeurtenis.
  - B Het Nederlands wordt vooral in de reclame- en zakenwereld, maar ook in het hoger onderwijs, vaak vervangen door het Engels, maar er zijn tekenen dat het gebruik van het Nederlands terrein terugwint.
  - C In het voortgezet en hoger onderwijs, maar ook in de reclame- en zakenwereld wordt al snel voor het Engels gekozen in plaats van voor het Nederlands, omdat de Nederlander gemakkelijk talen leert en door de handel zo op het buitenland gericht is.
  - D Twee Nijmeegse onderzoekers van reclamespots op tv hebben vastgesteld dat het gebruik van het Engels niet zonder meer goed is voor het imago van een product en dat veel gewone Nederlanders het gebruikte Engels niet begrepen.

Een schrijver kan gebruikmaken van:

1 feiten;

2 een eigen mening;

3 meningen van anderen.

1p **22** ■ Waarvan maakt de schrijver in deze tekst gebruik?

- A 1 en 2.
- B 1 en 3.
- C 2 en 3.
- D 1, 2 en 3.

1p **23** ■ Wat is het schrijfdoel van de auteur van deze tekst?

De auteur wil vooral:

- A amuseren.
- B informeren.
- C overtuigen.
- D tot handelen aansporen.

Tekst 3 Advertentie 'Milieukeur'

Een afbeelding in een folder of in een advertentie kan verschillende functies hebben.

1 De afbeelding dient om aandacht te trekken.

2 De afbeelding is nodig om de tekst te kunnen begrijpen.

3 De afbeelding voegt inhoudelijk iets nieuws toe aan de tekst.

1p **24** ■ Welke functie(s) heeft de afbeelding in deze advertentie?

- A Alleen 1.
- B Alleen 2.
- C Alleen 3.
- D 1 en 2.
- E 1 en 3.
- F 2 en 3.

In tekst 3 staat als afbeelding: een verzameling voorwerpen.

1p **25** ■ Welke kant van het *Milieukeur* brengt deze afbeelding vooral tot uitdrukking?

Het feit dat het Milieukeur

- A alleen op dagelijkse gebruiksartikelen slaat.
- B bedoeld is voor artikelen van natuurlijk materiaal.
- C op veel verschillende voorwerpen kan staan.
- D vooral bij luxe artikelen past.

Tekst 4 Lachen is heilzaam

1p **26** ■ Wat is de functie van de eerste alinea?

- A Een aspect van het centrale onderwerp presenteren.
- B Met een mening van de auteur het onderwerp introduceren.
- C Vooraf een mening van deskundigen presenteren.
- D Vooraf een samenvatting geven.

1p **27** ■ Op welke manier sluit alinea 3 aan op alinea 2?

- A Alinea 3 is een bevestiging van wat in alinea 2 is beweerd.
- B Alinea 3 is een gevolg van alinea 2.
- C Alinea 3 is een voorbeeld bij alinea 2.
- D Alinea 3 vormt een tegenstelling met alinea 2.

- 2p **28** „De lach is heer en meester.” (regel 42)
Zeg met eigen woorden wat de schrijver, gelet op de informatie in alinea 3, met deze uitspraak bedoelt.
Gebruik maximaal 15 woorden.

- 1p **29** ■ „Intussen is er een flinke verandering gaande.” (regel 46)
Wat bedoelt Verberckmoes met deze uitspraak?
A De lach is niet langer de baas over de mens.
B Er is meer studiemateriaal beschikbaar gekomen.
C Grappen uit het verleden worden meestal niet leuk meer gevonden.
D Humor en lachen zijn tegenwoordig wel onderwerp van studie.

„vermakelijke kluchten en fabels, geleerde teksten, etiquetteboeken met adviezen 'hoe te lachen', moppenboeken en tientallen handgeschreven collecties van grappen.”
(regels 49–52)

- 1p **30** ■ Wat illustreert de schrijver met deze opsomming?
A De lach heeft geschiedenis.
B Er is een flinke verandering gaande.
C Er zijn veel historische gegevens over humor beschikbaar.
D Lachen is al lange tijd een nauwelijks verkend studieonderwerp.
- 1p **31** ■ Op welke manier sluit alinea 8 aan op alinea 7?
A Alinea 8 is een bevestiging van wat in alinea 7 is beweerd.
B Alinea 8 is een gevolg van alinea 7.
C Alinea 8 is een voorbeeld bij alinea 7.
D Alinea 8 noemt een conclusie uit alinea 7.

- 2p **32** Zeg met eigen woorden wat de Amerikaanse uitgever bedoelt met zijn opmerking „Lachen is innerlijk joggen” (regel 103).
Gebruik maximaal 20 woorden.

- 1p **33** ■ Welke van de onderstaande zinnen geeft de hoofdgedachte van deze tekst het beste weer?
A Het is niet gemakkelijk de grappen uit het verleden op waarde te schatten, omdat ze voor ons nu vaak flauw zijn, maar zeker is dat predikanten in het verleden nauwelijks waardering konden opbrengen voor de humor uit hun tijd.
B Lachen is door de eeuwen heen als een bijzonder verschijnsel gezien, dat zowel op afkeuring als op instemming kon rekenen, maar momenteel is men overtuigd van de gunstige uitwerking van de lach op lichaam en geest.
C Nu uit medisch onderzoek duidelijk wordt dat het lachen op een klein plekje in de hersenen zetelt, bevreedt het lachen met al zijn bijzonderheden de mensen nog sterker dan vroeger.
D Sinds kort hebben historici oog voor de humor uit verschillende tijdperken en met behulp van allerlei documenten proberen ze het gevoel voor humor in die tijdperken te beschrijven.

- 1p **34** ■ Wat is het hoofddoel van de schrijver van deze tekst?
A Amuseren.
B Informeren.
C Overtuigen.
D Tot handelen aansporen.

De schrijver van een tekst kan gebruikmaken van:

- 1 feiten;
2 een eigen mening;
3 meningen van anderen.

- 1p **35** ■ Waarvan maakt de schrijver van de tekst *Lachen is heilzaam* gebruik?
A 1 en 2.
B 1 en 3.
C 2 en 3.
D 1, 2 en 3.

Tekst 5 Dialectdiscriminatie

De taalkundige en leraar Nederlands Aimé van Reydt, heeft onderzoek gedaan naar dialectsprekers en discriminatie. De taalkundige en journalist Peter Burger schrijft erover in het populaire tijdschrift „Onze Taal”.

- 12p **36** □ Vat de mening van Van Reydt samen in maximaal 110 woorden en let er daarbij op:
- 1 wat de twee standpunten zijn van Van Reydt met betrekking tot het spreken van dialect;
  - 2 welke twee belangrijke uitkomsten het onderzoek van Van Reydt heeft opgeleverd;
  - 3 welke twee redenen Van Reydt voor de houding van de leerkrachten geeft;
  - 4 welke voorstellen Van Reydt doet.

Einde